

KH Dnro 1108/2014
10.11.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
verkko@minedu.fi

LAUSUNTO

VIITE: OKM/57/010/2014

Lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4§ muuttamisesta

Lakiuudistuksen tavoitteena on luoda puitteet koulutuksen rakenneuudistuksen toteuttamiselle. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjäverkkoa tiivistetään. Tavoitteena on vahvojen lukio- ja ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjien toimintaedellytysten, yhteistyön ja laadun parantaminen ja jatko-opintoihin sekä työelämän tarpeisiin vastaavan koulutuksen valtakunnallisen ja alueellisen saavutettavuuden turvaaminen. Tavoitteena on myös lisätä toisen asteen koulutuksen, korkeakoulutuksen ja vapaan sivistystyön yhteistyötä sekä tehostaa koulutusjärjestelmän toimintaa.

Vaasan kaupunki kiinnittää omassa lausunnossaan huomiota seuraaviin seikkoihin:

Vaasassa on energiakeskittymä, johon kuuluu johtavia kansainvälisiä yrityksiä. Energiakeskittymän 140 yritystä työllistää 10 000 työntekijää. Yritykset ja julkinen sektori tarvitsevat kaksi- ja monikielisiä ammattiosaajia.

Vaasan kaupunki näkee kannatettavana, että koulutuksen järjestämislupia arvioitaessa ja myönnettäessä käytetään mahdollisimman kattavaa toiminnan arviointia. Arvioitavia kohteita ovat muun muassa koulutustarjonta, koulutuksen saatavuus ja toiminnan laadulliset kriteerit, alueen työelämän tarpeet, vahva ammatillinen osaaminen ja ennen kaikkea toiminnan taloudelliset edellytykset. Lisäksi on tärkeää, että lopullinen arvio luvan myöntämiselle perustuu kokonaisharkintaan.

Vaasan kaupunki pitää tärkeänä, että sama koulutuksen järjestäjä voi jatkossakin ylläpitää eri koulutusmuotoja, kuten lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta. Tämä mahdollistaa koulutusmuotojen välisen yhteistyön joustavaa kehittämistä muun muassa kaksoistutkintojen osalta. Vaasan kaupunki pitää lisäksi kannatettavana, että koulutuksen järjestämislupia arvioitaessa ja myönnettäessä kiinnitetään huomiota

koulutuksen järjestäjän kokonaisuuteen, jossa järjestäjällä voi olla myös muiden koulutusasteiden tehtäviä.

Koulutuksen ohjausta, säätelyä ja budjettirakennetta tulee kehittää nykyisen mallin mukaisesti siten, että jokaisella koulutusmuodolla on järjestämislupansa, lukiokoulutuksella, ammatillisella peruskoulutuksella ja ammatillisella lisäkoulutuksella oma järjestämislupansa. Jokaista koulutusmuotoa tulee kehittää omana kokonaisuutenaan ja sen omista lähtökohdista. Tämä varmistaa toisaalta mahdollisuuden kullekin erikoistua ja vahvistua omassa toiminnassaan, mutta myös kehittää koulutusmuotojen välistä yhteistyötä.

Vaasan kaupunki näkee hyvänä sen, että lukiokoulutuksen järjestäjäverkon uudistus tuo entistä paremmat mahdollisuudet toimia yhteistyössä alueella toimivien muiden koulutuksen järjestäjien sekä työelämän kanssa. Uudistuksella voimistetaan lukioverkkoa, lisätään kustannustehokkuutta sekä mahdollistetaan opiskelijoille mahdollisimman laaja opintotarjonta.

Koulutuksen järjestäjän tulee jatkossakin voida lupansa puitteissa kohdentaa joustavasti ammatillisen koulutuksen tarjontaa alueen työelämän ja opiskelijoiden koulutustarpeet huomioiden. Koulutuksen järjestäjällä tulee olla mahdollisuus profiloitua ja erikoistua strategiansa mukaisesti.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjällä tulee olla monipuolinen palveluvalikoima eri koulutusaloilta ja tutkintotasoilta alueen painotukset huomioiden ja vahva, erikoistunut aikuiskoulutusosaaminen monipuolisena näyttötutkintotoimintana sekä yritysten kehittämistoimintana. Oppisopimuskoulutus liitetään osaksi aikuiskoulutustehtävää, johon se luontevasti kuuluukin. Oppisopimuskoulutuksen tarvetta arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että myös nuorten oppisopimuskoulutukseen on riittävä saatavuus. Lisäksi on huomioitava, että oppisopimustehtävä edellyttää järjestäjältään vahvaa oppisopimusosaamista.

Ammatillisessa koulutuksessa toista tutkintoa suorittavat ohjataan näyttötutkintona suoritettavaan oppilaitos- tai oppisopimusmuotoiseen koulutukseen, mitä pidetään kannatettavana. Tällä saavutetaan sekä kustannushyötyä että mahdollistetaan lyhemmät, joustavat opintopolut myös jo työssä oleville.

Vaasan kaupunki näkee tärkeänä, että koulutuksen alueellinen saatavuus turvataan alueen tarpeiden mukaisesti. Siinä tulee ammatillisen koulutuksen osalta huomioida koulutusalaakohtaisen suuntautumisen ohella myös alueen kielitarpeet. Vaasan kaupunki ei hyväksy sitä, että järjestämisluvissa opetuskieli määritettäisiin joko suomen tai ruotsin kieleksi. Vaasa kaksikielisenä seutuna haluaa painottaa sitä, että lukiokoulutuksen ohella myös ammatillisen koulutuksen järjestäjällä tulee olla mahdollisuus tarjota koulutusta molemmilla alueen työelämän kielillä, suomeksi ja ruotsiksi. Alueen työelämä tarvitsee työntekijöitä, jotka pärjäävät molemmilla kielillä ja joilla on valmius käyttää toista kieltä. Tämä takaa nuorten paremman työllistymismahdollisuuden alueelle.

Eri äidinkieltä puhuvien opiskelu samoissa oppimisympäristöissä luo kiinnostuksen toista kieltä ja kulttuuria kohtaan, poistaa ennakkoluuloja ja kannustaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa.

Vaasan kaupunki on vakuuttunut siitä, että mikäli sama ylläpitäjä järjestää sekä suomen- että ruotsinkielistä ammatillista koulutusta, se luo paremmat mahdollisuudet järjestää opetusta laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Se mahdollistaa:

- monipuolisen koulutustarjonnan järjestämisen
- tehokkaan tilojen, oppimisympäristöjen ja välineiden käytön
- resurssien tehokkaan käytön
- tukipalveluiden järjestämisen kustannustehokkaasti
- monikielisten oppimisympäristöjen luomisen, joka huomioi alueen elinkeinoelämän tarpeita
- myönteisen asenteen luomiseen eri kieli- ja kulttuuriryhmien välillä
- alueellisen hallinnoinnin ja päätöksenteon varmistamisen
- läheisen ja tiiviin yhteistyön koulutuksen ylläpitäjän ja alueen elinkeinoelämän kanssa.

Keskeinen sisältö

Vaasan kaupunki toteaa:

- koulutuksen järjestämislupia arvioitaessa ja myönnettäessä käytetään mahdollisimman kattavaa toiminnan arviointia ja että lopullinen arvio luvan myöntämiselle perustuu kokonaisharkintaan.
- sama koulutuksen järjestäjä voi jatkossakin ylläpitää eri koulutusmuotoja, kuten lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta.
- koulutuksen ohjausta, säätelyä ja budjettirakennetta tulee kehittää nykyisen mallin mukaisesti siten, että jokaisella koulutusmuodolla on järjestämislupansa, lukiokoulutuksella, ammatillisella peruskoulutuksella ja ammatillisella lisäkoulutuksella omansa.
- lukiokoulutuksen järjestäjäverkon uudistus tuo entistä paremmat mahdollisuudet toimia yhteistyössä alueella toimivien muiden koulutuksen järjestäjien sekä työelämän kanssa.
- koulutuksen järjestäjä voi jatkossakin lupansa puitteissa kohdentaa joustavasti ammatillisen koulutuksen tarjontaa alueen työelämän ja opiskelijoiden koulutustarpeet huomioiden.
- ammatillisen koulutuksen järjestäjällä tulee olla monipuolinen palveluvalikoima eri koulutusaloilta ja tutkintotasoilta alueen painotukset huomioiden. Ammatillisen lisäkoulutuksen toimijalla tulee olla vahva, erikoistunut aikuiskoulutusosaaminen.

- ammatillisessa koulutuksessa toista tutkintoa suorittavat ohjataan näyttötutkintona suoritettavaan oppilaitos- tai oppisopimusmuotoiseen koulutukseen.

Vaasan kaupunki vaatii, että se myös jatkossa saa luvan järjestää ammatillista koulutusta sekä suomeksi, että ruotsiksi. Alueen työelämän tarpeiden mukaisesti tulisi voida järjestää myös englanninkielistä koulutusta. Vaasan kaupungilla on siihen laadulliset ja taloudelliset valmiudet vahvana koulutuksen järjestäjänä. Kaupungin asukkaista lähes 10 % on muun kuin suomenkielisiä tai ruotsinkielisiä ja kaupungissa toimii useita kansainvälisiä vientiyrityksiä.

Vaasa 10.11.2014

Christina Knookala
sivistystoimenjohtaja
Vaasan kaupunki